

VANTAA KIELSI OPPILAIDEN KASVOJEN PEITTÄMISEN

Vantaa tiedotti maaliskuussa peruskoulujensa huoltajille, että oppilaan on oltava tunnistettavissa koulupäivän aikana. Oppilas ei saa peittää kasvojaan koulupäivän aikana millään asusteella, kuten pipoilla, hupuilla, huiveilla tai naamiaisasuilla. Linjaus tehtiin Vantaan perusopetuksen johtoryhmässä.

Vantaa katsoo, että kaikkien peruskoulujen oppilaiden kasvojen näkyminen on tärkeää sekä koulujen turvallisuuden että oppilaiden osaamisen arvioinnin vuoksi.

On tärkeää, että koulun henkilökunta tunnistaa kaikki henkilöt, jotka liikkuvat koulun tiloissa: näin minimoidaan turvallisuusriskit, mahdollistetaan nopea toiminta poikkeustilanteissa ja selvitetään ristiriitatilanteet oikeudenmukaisesti.

Lisäksi kasvojen näkeminen lisää kouluyhteisön psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta, koska sanattomalla viestinnällä, esimerkiksi ilmeillä, katsekontaktilla ja mikroilmeillä, on kanssakäymisessä suuri merkitys.

Oppilaan tunnistaminen on tärkeää myös siksi, että opettajien täytyy arvioida koulussa jatkuvasti oppilaan oppimista ja käyttäytymistä. Oppilaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että kaikki hänen osoittamansa osaaminen voidaan ottaa huomioon.

Linjaus ei koske oppilaiden muuta pukeutumista. Oppilaat voivat edelleen käyttää sellaisia huiveja ja päähineitä, jotka eivät peitä kasvoja. Linjaus koskee ainoastaan kasvojen näkymistä.

Vantaan toisen asteen koulutuksessa järjestyssäännöissä otetaan huomioon opiskelijoiden tunnistettavuus esimerkiksi ylioppilaskokeissa sekä työturvallisuus ammatillisessa koulutuksessa.

Ministeriön selvitys: Kasvot peittävä huntut voidaan kieltää

Sisäministeri on teettänyt selvityksen kasvojen peittämisen rajoittamisesta, käytännössä joidenkin muslimityttöjen ja -naisten käyttämien peittävämpien asujen kieltämisestä. Yhteenvedon mu-

kaan ”kieltävää sääntelyä voidaan lähtökohtaisesti pitää mahdollisena myös Suomessa edellyttäen, että sääntely laaditaan täsmällisesti, siihen sisällytetään kohtuulliset ja selkeästi perustellut poikkeukset ja että se noudattaa suhteellisuusperiaatetta”.

Selvityksessä kerrotaan erityyppisiä kieltoja olevan seitsemässä Euroopan valtiossa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimella on hyväksynyt kieltoja tavoitteella ”yhdessä elämisestä”. Sisäministeri **Mari Rantasen** (PS) mukaan ”tavoitteena olisi olla myös naisten oikeuksien, sukupuolten välisen tasa-arvon sekä lasten oikeuksien edistäminen”.

Perusteltu poikkeus Suomen olosuhteissa olisi ainakin säätila. Lisäksi säännön on kohdistuttava muodollisesti kaikkiin, vaikka käytännössä kasvot peittäviä asuja ei ole muiden uskontojen tai kulttuurien säännöissä. Muslimien huivia ei saa mainita erikseen.

Ministeriön tiedotteen mukaan seuraavaksi arvioidaan, voiko kieltoa viedä eteenpäin jo tällä hallituskaudella.

"NUORISO ON IHAN PAINEISSA"

Nuorisobarometrissa 2025 teemanäkökulma ovat nuorten kokemat paineet. Tutkimuksen perusjoukko on Manner-Suomessa vakituisesti asuvat 15–29-vuotiaat. Vastaajia oli 2312.

Uskonnosta tai uskonnottomuudesta ei kysytty erikseen, mutta kysyttiin kuitenkin vähemmistöön kuulumisen ja syrjintäkokemuksen perusteella. Ilmeni, että vähemmistöön koki kuuluvansa uskonnollisen vakaumuksen perusteella kymmenen prosenttia nuorista ja uskonnottoman vakaumuksen perusteella seitsemän prosenttia.

Hanna Salomäen mukaan suuri osa nuorista tulkitsee yhteiskunnallisen valtaviiran olevan nykyään maallista, jolloin tulkinta ympäröivän yhteisön maallisuudesta vaikuttaa vastauksiin. Uskonnollisen vakaumuksen vuoksi koetusta syrjinnästä kertoi kuusi prosenttia, ja uskonnottoman vakaumuksen vuoksi koetusta syrjinnästä kertoi kolme prosenttia nuorista.

Oli ollut mielenkiintoista saada erikseen tietoa 15–19-vuotiaiden kokemuksista. Heillä syrjintäkokemuksia on

oletettavasti enemmän. Arvelen kuitenkin, että kouluissa olevaan uskonnolliseen hegemoniaan ja uskonnottomiin kohdistuvaan rakenteelliseen syrjintään on osallistuttu jo päiväkotikäisestä alkaen.

”Keneltä koet saavasi tukea elämiseen paineiden kanssa tai niiden ratkomiseen?” Tähän kysymykseen vastasi 77 % kaverit, 69 % vanhemmat tai huoltajat, 45 % sisarusket, 42 % seurustelukumppani, 23 % some, 16 % joku muu tuttu aikuinen, 13 % oppilaitos, 13 % palvelut (nuorisotyöntekijä, terapeutti) ja 4 % muu. Uskonnon osuus jäi siis pieneksi.

Katsomuksellisuuteen liittyvistä tuenantajista oli kysyttäessä mainittu seurakunta, uskonto, jumala(t) ja toisaalta Protu-yhteisö (yhteensä 13 mainintaa). Näiden uskontoon tai katsomukseen viittaamisten määrä on hyvin pieni verrattuna vastausten kokonaismäärään.

Sateenkaarinuoret päätyvät muita harvemmin uskonnollisiin yhteisöihin. Se ei ole ihme, koska uskonnollisia argumentteja käytetään myös yleisesti

sateenkaarivähemmistöjen arvon kieltämiseen.

Puolet vastaajista piti itseään arvoliberaalina ja reilu seitsemäsosa (15 %) arvokonservatiivina. Itseään arvoliberaalina piti naisista kaksi kolmesta (64 %) ja miehistä hieman enemmän kuin joka kolmannes (37 %). Ulottuvuuden arvokonservatiiviseen päätyyn itsensä sijoitti vain kuusi prosenttia naisista ja neljännes miehistä (23 %). Sukupuolten väliset erot ovat siis selkeät arvoliberaali–arvokonservatiivi-ulottuvuudella.

Myös tuosta kysymyksestä olisi mielenkiintoista saada tietoa erikseen 15–19-vuotiaiden vastauksista. Näkykö rippikoululaiskyselyissä ilmennyt poikien lisääntynyt konservatiivisuus Nuorisobarometrin tuloksissa?

Kyselyn perusjoukko oli jaettu osiin iän (15–19, 20–24, 25–29), juridisen sukupuolen ja äidinkielen (suomi, ruotsi, muu) mukaan. Vastaamispyyntö oli lähetetty 20 000 nuorelle. Eri osoitteisiin sopivasti jakautuneita vastauksia nettikyselyssä oli saatu yhteensä 2312.

Esa Ylikoski

